

Interview: Wolfgang Petritsch, Visokog predstavnika u BiH "Ne zelim Hrvate u getu zvanom treci entitet"

Naravno da nece biti nikakvih ekonomskih ili drugih sankcija protiv hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Smijenio sam gospodina Jelavica i tri druga zvanicnika bas zbog toga sto nisam zelio da se Hrvati nadju u getu zvanom treci entitet, sto bi samo za posljedicu malo ekonomsku izolaciju i siromastvo

Dodatne mjere za ekstremiste

Smijenili ste Antu Jelavisa i jos tri visoka duznosnika HDZ-a BiH te im zabranili djelovanje. Mogu li se ocekivati nove sankcije?

Bio sam vrlo jasan. Naravno da nece biti nikakvih ekonomskih ili drugih sankcija protiv hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini. Smijenio sam gospodina Jelavica i tri druga zvanicnika bas zbog toga sto nisam zelio da se Hrvati nadju u getu zvanom treci entitet, sto bi samo za posljedicu imalo ekonomsku izolaciju i siromastvo. Ukoliko bude potrebno, poduzet cu dodatne mjere kako bih to sprijecio, ali te mjere nece biti usmjerene protiv hrvatskog naroda samo protiv pojedinacnih ekstremista.

Smijenjeni duznosnici HDZ-a BiH najavili su da ce Hrvatska samouprava zazivjeti unatoc sankcijama. Sto cete poduzeti ako se to dogodi?

Poslao sam jasan signal HDZ-u da put kojim su krenuli predstavlja jasno krsenje Dejtonskog mirovnog sporazuma. Sada HDZ treba napraviti potez i vratiti se ustavnim osnovama kojih su se kao stranka odlucili odreci. Jasno sam stavio do znanja da medjunarodna zajednica nece dozvoliti uspostavljanje bilo kakvih paralelnih struktura.

Koja je strategija medjunarodne zajednice za slucaj da Hrvatski narodni sabor ustraje u svojim odlukama, a Hrvati u BiH uistinu podrze takvu politiku?

O operativnim pitanjima ne mogu govoriti u javnosti.

HDZ radikalizira prijetnje

U krajnjem slucaju, jeste li spremni angazirati SFOR kako bi proveli svoje odluke?

Prijetnje nece doprinijeti rjesavanju trenutne situacije. Upravo je vodstvo HDZ-a krenulo u pravcu radikaliziranja svojih izjava i prijetnji. Gospodin Jelavic je licno prijetio cak ratom u jednom od svojih govora. Apsolutno me ne interesira upustanje u takvu retoriku. Moja je duznost da izadjem u susret hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini. Ali mogu vam reci da cijela medjunarodna zajednica, sve clanice Upravnog odbora, ostale medjunarodne organizacije i svi ostali relevantni subjekti imaju jedinstven stav po pitanju HDZ-a i zastite Hrvata BiH.

Sto ce biti s HVO-om, u slucaju da Hrvatski narodni sabor ostvari svoje najave i pokusa preuzeti nadzor nad njim?

Takozvani "Hrvatski narodni sabor" nema nikakve zakonske ovlasti u Bosni i Hercegovini i ocekujem od svake institucije, narocito od institucija izvrsne vlasti u zemlji, da imaju to na umu. Ukoliko bi dobili bilo kakvo naredjenje od "Hrvatskog Narodnog Sabora" moraju ga tretirati kao da im stize od privatnog lica.

Kakav rasplet dogadjaja u HDZ-u BiH ocekujete? Je li unutar te stranke moguca daljnja radikalizacija stavova?

Gospodin Jelavic je licno u prvoj izjavi koja je uslijedila nakon moje odluke naglasio da ne namjerava uciniti nista sto bi dovelo da situacija eskalira van okvira politickog diskursa. Drzim gospodina Jelavica za rijec te podsjecam HDZ da su vec izasli iz okvira prihvatljivog.

Interesi triju naroda identicni

Ocjena je medjunarodne zajednice da Hrvatski narodni sabor predvodi skupina ljudi koja ne zeli

ostvarivati opci interes BiH i Hrvata u njoj, nego eli zastititi vlastiti materijalni interes, pa i kriminal. Mozete li pruziti dokaze za te tvrdnje?

Interes hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini je identican interesima Bosnjaka i Srba u BiH. Ono sto ih interesira jeste sigurnost, njihova finansijska dobrobit, buducnost njihove djece i buducnost njihove vlastite zemlje. To su stvari koje vodstvo HDZ-a nije pokusalo rjesiti. Ili preciznije, pokusali su uspostaviti treci entitet kako bi zastitili vlastiti privilegirani položaj sacice ljudi. Jedino sredstvo njihove političke kampanje bio je strah, jer su tvrdili da položaj Hrvata u zemlji nije ravnopravan. Ali koliko bi treci entitet bio ravnopravan za bosanske Hrvate koji ne zive u Hercegovini? Naravno, postoje dokazi za kriminalne aktivnosti odredjenih clanova HDZ-a, ali ih ne mozemo objavljivati sve dok se nase istrage ne privedu kraju, to jest istrazni i sudski organi ne zavrse svoj posao.

Ako je tako, kako objasnjavate cinjenicu da su Hrvati na proteklim opcim izborima uistinu vecinski glasali za HDZ BiH?

HDZ se oslonio na kampanju stvaranja straha i mržnje medju gradjanima Bosne i Hercegovine. Usprkos tome, moram reci da s njom nisu bas dobro prosli na izborima. Ili preciznije receno, ukoliko uporedite izborne rezultate sa rezultatima iz 1996.god., HDZ je izgubio 50 procenata svojih biraca.

Cini se da je kljucni problem BiH Hrvata u tome sto oni vecinski podrzavaju politiku koja dugorocno steti njihovim vlastitim interesima. Kako komentirate tu tvrdnju?

Slazem se. Kao sto sam prethodno rekao, podrska HDZ-u ne raste, HDZ je gubi. I jedino sto sadasnje vodstvo "starog tipa" Jelavica i njegovih istomisljenika moze da uradi jeste da pribegne ekremistickim idejama.

Odluka je na HDZ-u

Ako je tako, koje ce medjunarodna zajednica strategije primijeniti kako bi im, ne prelazeci granice demokratskog, ukazala na njihov vlastiti interes

Moja su vrata uvijek otvorena i bit ce uvijek otvorena. A otvorena su i vrata politickih institucija. HDZ jos uvijek ima mogucnost da se ukluci u proces ustavne reforme u Entitetima Bosne i Hercegovine i na njima je da odluce hoce li zauzeti svoja mjesta u Domu naroda.

Vecina Hrvata u BiH, a i neki politici u Hrvatskoj, tvrde da je granica demokratskog vec Prijedjena. Kako to komentirate?

Granicu vladavine zakona i ustavnog poretku su prekoracili gospodin Jelavic i njegovi saradnici.

Prikriveni argument osnivanju Hrvatskoga narodnog sabora, koji se nesluzbeno cuje medju Hrvatima BiH, jest da Hrvati u BiH imaju pravo dobiti ono sto imaju i Srbi. Je li Daytonski sporazum nepravedan, sto tvrdi i sluzbena hrvatska politika?

Hrvatski narod je u potpunosti zasticen i predstavljen u Bosni i Hercegovini. Ironicno je da moramo o tome razgovarati u trenutku kada se na funkciji premijera zemlje nalazi Hrvat, kada postoje mehanizmi za hrvatski narod da sprjeci donesenje zakona kojim se krse njihovi interesi bilo da se radi o Domu naroda, gdje bi cak i HDZ i dalje imao vecinu mjesta koja pripadaju Hrvatima, ili Ustavnim komisijama, za koje je HDZ odbio predloziti svoje clanove. Problem je tome sto do sada vodstvo HDZ-a nije na odgovarajuci nacin predstavljalo interese hrvatskog naroda. Preciznije kazano, vodje ove stranke su stavile svoje vlastite licne interese ispred interesa naroda kojeg navodno zastupaju.

Koji su institucionalni nacini promjene Dayontskoga sporazuma?

Ono sto se moze promijeniti je Aneks 4, odnosno Ustav BiH, a za to je potrebna dvotrecinska vecina u Parlamentu. Domaci politicki predstavnici u Bosni i Hercegovini treba da kreiraju buducnost za svoju zemlju. To je bio moj cilj kada sam zagovarao "koncept odgovornosti".

Pohvala Hrvatskoj

Kako komentirate ulogu Hrvatske u sada_njoj krizi u BiH?

Pozdravljam dobru saradnju sa Hrvatskom. I zelio bih da iskazem pohvalu Hrvatskoj na cvrstrom stavu koji je zauzela po ovom pitanju. Vlada Republike Hrvatske je zabrinuta kao i mi zbog nastale situacije i iskazala je duboko zaljenje zbog pravca kojim je krenuo HDZ. Takodjer zelim pohvaliti Vladu Hrvatske zbog saradnje sa Medjunarodnim sudom za ratne zločine u Hagu.

Kako komentirate tvrdnje uglednih hrvatskih političara, poput Zdravka Tomca, da je medjunarodna zajednica svojim izbornim pravilima za Dom naroda jednostrano promijenila Daytonski sporazum i Hrvate BiH dovele u neravnopravan položaj?

Izmjena pravila Privremene izborne komisije nije bila nista drugo nego izgovor za HDZ kako bi započeo sa svojom kampanjom straha. Realnost za hrvatski narod je da postoji Dom naroda, gdje bi HDZ još uvek imao vecinu mjeseta koja pripadaju Hrvatima. I kao što sam pomenuo, postoje Ustavne komisije, u koje je HDZ odbio imenovati članove. Zamislite ovo: Ustavni sud je proglašio konstitutivnost Hrvata u RS, a HDZ ne zeli da suradjuje u implementaciji te odluke – te nije zainteresovan za ustavne promjene u Federaciji na koju se stalno zale.

Drazen Budisa, predsjednik HSLS-a, snazne stranke u vladajućoj koaliciji u Hrvatskoj, juter je iznio stranacki prijedlog promjene Daytonskoga sporazuma. Jeste li obavijesteni o tome prijedlogu, i kako ga komentirate?

Citao sam o tom prijedlogu u Globusu, ali o njemu još uvek nismo zvanicno obavijesteni. Doista cijenim to što je gospodin Budisa zainteresiran za BiH, ali on bi se trebao usredotociti na promjene koje su moguće odnosno promjene putem provođenja Odluka Ustavnog suda. Dejtonski mirovni sporazum kao takav ne može se mijenjati niti odbaciti.

Upraznjeno mjesto hrvatskog predstavnika

Kako će se popuniti upraznjeno mjesto hrvatskoga člana Predsjedništva BiH?

Postoji Zakon o popunjavanju upraznjenog mjeseta u Predsjedništvu koji je donesen u ljeto prošle godine, u kojem je određena ta procedura. Zastupnički dom BiH treba da iz svojih redova predloži jednog člana hrvatske nacionalnosti, a odgovarajući klub zastupnika u Domu naroda BiH mora odobriti taj predlog. Sve do tada, ovo mjesto će ostati upraznjeno.

Vrata i dalje otvorena

Ocekujete li da će se dužnosnici HDZ-a BiH vratiti u institucije sustava, i pozivate li ih na to?

Vrata nikad nisu bila zatvorena i dalje ostaju otvorena. Ja licno sam proveo sate i sate u razgovorima sa gospodinom Jelavicem, pokusavajuci da ga uvjerim da zastupa interes onih koji su izabrali i njega i delegate njegove stranke u zakonske institucije. Taj poziv i dalje стоји onima koji su ostali u HDZ-u.